

El gos d'atura català

El Gos d'atura: l'únic gos autòcton català

Gos típic de pastor, i avui, també de companyia. Molt viu, i, a l'ensem, molt rústic, llest i fidel.

No sobrepassa els 20 kg de pes, i té una alçària a la creu de 55 cm com a màxim pel que fa als mascles i de 45 com a mínim les femelles. Per tant, és de mida mitjana-petita.

El seu pèl, molt fàcil de mantenir, és semillarg i una mica aspre. Pot viure molt bé a l'exterior, i de fet li agrada, cosa que representa un avantatge.

En la classificació de la FCI (Fédération Cynologique Internationale), està dins el Grup I, el de gossos de pastor. És el que vol dir "gos d'atura".

Resum de l'estàndard

Per la seva mida, bonic pelatge, intel·ligència i gran fidelitat, pot ser un excel·lent gos de companyia.

Comportament-caràcter

Molt rústic. Devot del pastor i del ramat. Molt vigilant. Resisteix tant la calor com el fred. Molt frugal.

Color

De lluny semblen monocolors, però en realitat tenen una barreja de colors canyella, sorra i gris, des de tons clars fins a molt foscos. Poden tenir parts més clares, com si fossin "negre i foc". No tenen taques blanques o negres, amb la possible excepció d'un estel al pit, i color blanc a la punta de les potes, tot i que sempre amb les ungles fosques.

La tofa ha de ser negra, i els ulls de color com l'ambre fosc.

Orelles i cua

Les orelles triangulars i peludes es troben molt a prop de la cara, insertades amunt. Només es retallen

en els gossos de treball. La cua, de baixa inserció, pot ser llarga o curta, ja que alguns neixen anurs. Als de treball la hi solen amputar.

Pelatge

Semillarg, d'uns 6 a 13 cm. És aspre, podent ser una mica ondulat. No convé que sigui molt dur, tot i que encara és més negatiu que sigui suau. Amb abundant subpèl. Presenta barba i cobrecelles llargues, tot i que aquests han de deixar que se'ls vegin els ulls, molt vius. La muda del pèl es fa per meitats, quelcom típic de la raça, i molt visible en els de pastor, al gaudir amb menys freqüència de peninats.

Alçària

A la creu:

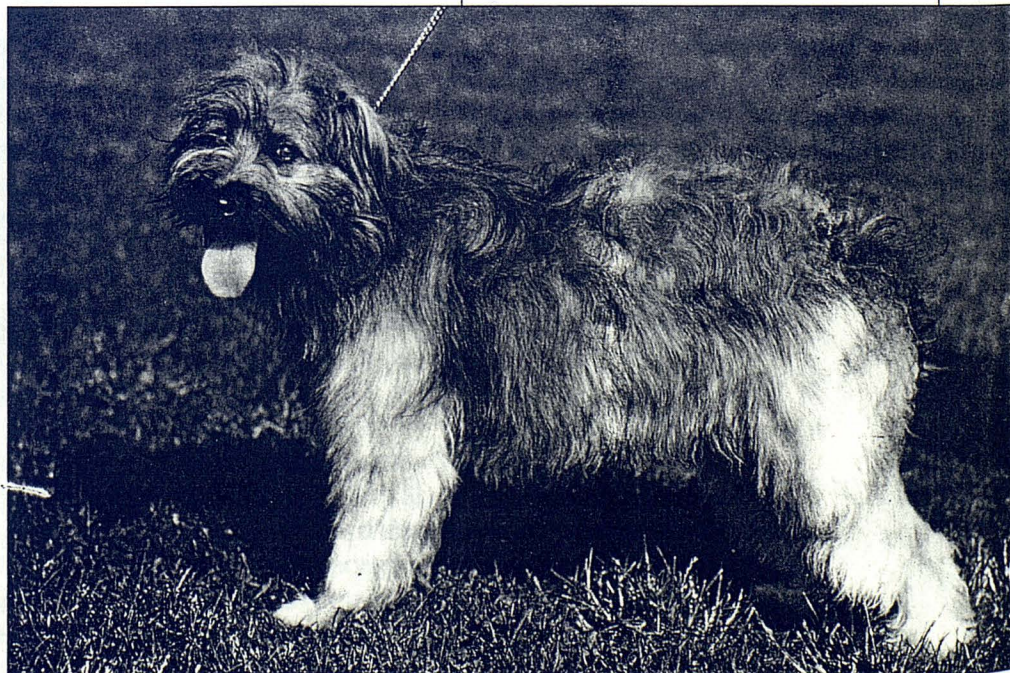
Mascles, entre 47 i 55 cm.

Femelles, entre 45 i 53 cm.

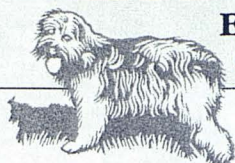
Origen probable

Gos emprat tradicionalment com de pastor, conduint ramats d'ovelles, el mateix que parents de Castella, el País Basc, Centreuropa, Itàlia, Regne Unit i Portugal. Tots són seleccionats i millorats en les seves funcionalitats des del mateix Neolític.

No existeixen dades fiables per assegurar el seu origen, però per les constants relacions entre els diversos pobles de l'antiga Europa, via terrestre o marítima, fa pensar que aquest tipus de gossos de pastor varen ser escollits en les pròpies contrades on existien ramats de bestiar. A causa dels intercanvis, tant comuns aleshores com avui dia, es van arribar a assemblar funcionalment a les races actuals. Les diferències han augmentat per la selecció i classificació que va dur-se a terme el segle passat. D'altra banda, no sembla lògica ni històrica la relació que alguns autors han volgut establir entre aquest gos i els gossos del Tíbet.

Tofana

El gos d'atura català

En realitat, han seguit les mateixes vicissituds i sistema d'expansió que la cultura, la religió i les llengües, des del proper Orient i de l'Egipte antic, passant per la Grècia antiga i l'Imperi romà.

Així doncs, podem dir que el Gos d'Atura Català és d'origen mediterrani.

Història

Des del Neolític, els gossos de pastor dels Pirineus catalans dirigien els ramats que feien transhumància a banda i banda i de muntanya a vall. Amb forts pendents i un clima dur, aquests gossos podien anar acompanyats de gossos mastins, els quals els protegien dels atacs dels llops. Van destacar com a bons gossos de pastor, essent escollits més per les seves qualitats de funcionalitat que no pas pel seu físic.

L'any 1929, va triar-se una parella de gossos, mascle i femella, com a prototipus de la raça. Així va donar-se origen a la conformació dels actuals gossos. Ara bé, aquella parella inicial podria presentar-se avui dia a exposicions sense diferenciar-se de forma apreciable dels gossos i gosses actuals, la qual cosa confirma l'exactitud morfològica que tots els criadors han seguit, així com les normes dels jutges en les classificacions. Únicament s'ha augmentat una mica l'alçada i s'ha millorat una mica el caràcter. Tant per l'alimentació i l'ensinistrament com per la selecció genètica.

El 1980 va formar-se el Club de la Raça. Avui hi ha més de 350 socis repartits per tot Europa, i cada any s'incriuen 500 nous cadells en el "Llibre de Orígenes de España" (LOE). A més a més, hem de destacar els importants concursos de gossos de pastor que se celebren a Castellar de

n'Hug, Ribes de Freser, Llavorsí, així com el de Campllong, especial per a gossos d'atura catalans.

Necessitats

El Gos d'Atura Català és molt rústic, fort i intel·ligent. La iniciativa, una qualitat aparentment humana, és una característica del Gos d'Atura, un animal curiós i amb ganes de jugar, tot i que, els de pastor, pel poc contacte amb les altres persones, són una mica desconfiats.

Les seves necessitats són mínimes. El seu pelatge queda bé amb una raspatllada i una pentinada un cop a la setmana.

Un Gos d'Atura té unes necessitats calòriques d'unes 70 kcal metabòliques per kg de pes i dia. Si prenem com a exemple un gos d'uns 19 kg de pes, veurem que necessita unes 1.300 kcal ME, que es correspon en alguna de les dues quantitats, a repartir en dues vegades:

Aliment sec estàndard: 340 g
Aliment sec alta energia: 310 g
Aliment enllaunat: 1.300 g
Aliment casolà: 800-1.200 g.

Varietats

A part de la més comuna, existeix la varietat de pèl·lis i curt, anomenada "Cerdà", la qual no és tan coneguda ni homogènia malgrat que també apareix citada al llibre de la FCI.

Jaume Camps
Veterinari i Cinòleg